

Nieuwe technologie heeft weinig gevolgen voor leefsituatie

Zijn internetters eenzaam?

Medio 2000 hebben zeven van de tien personen een computer thuis, vier van de tien hebben een aansluiting op het internet. Worden zij daardoor gelukkiger of slaat de eenzaamheid toe?

Naarmate men jonger en gezonder is, het inkomen hoger is en men meer technische apparaten heeft, beschouwt men zich vaker een gelukkig mens. Vooral de gezondheidstoestand blijkt voor het geluk bepalend te zijn, op afstand gevolgd door het te besteden inkomen.

Niet alleen sorteren al deze kenmerken effect op het ervaren geluk, ook neemt de kans toe dat men over een toegang tot het internet beschikt. Personen die toegang tot het internet hebben, lijken dan ook door de bank genomen gelukkiger dan degenen die niet kunnen *surfen* of *e-mailen*. Van degenen die thuis over een verbinding met het net beschikken, noemt 26 procent zichzelf erg gelukkig en slechts een procent is niet zo gelukkig. Van de groep die thuis geen toegang tot het internet heeft, is slechts 19 procent zeer gelukkig. Tevens is met drie procent een beduidend groter deel van de niet-internetters niet zo gelukkig of zelfs ongelukkig.

Gezondheid en geld belangrijker

Maar dat verschil hangt vooral af van andere zaken: het huishoudeninkomen, leeftijd, de aanwezigheid van technische apparaten in het huishouden en de gezondheid. Wordt daarvoor

gecorrigeerd, dan verdwijnen de oorspronkelijke verschillen in het ervaren geluk. Of men zich op de elektronische snelweg kan begeven, geeft dus geen extra impuls aan het geluk van de mens. Daarbij maakt het bovendien niet uit of men het internet gebruikt om te e-mailen, te surfen over het net, het downloaden van software, het elektronisch winkelen of voor andere activiteiten.

De tweedeling in de maatschappij, tussen personen die wel en die geen toegang hebben tot de digitale snelweg, heeft dus hoegenaamd geen gevolgen voor gevoelens van geluk. Ook blijken met het surfen over het web, het e-mailen en andere internetactiviteiten de persoonlijke contacten niet in het gedrang te komen. Sterker, de frequentie van de contacten met vrienden en kennissen is iets groter indien men thuis de mogelijkheid heeft om zich in het elektronische verkeer te mengen.

Voor het aantal contacten met burens maakt het niet zoveel uit of men een computer heeft die aangesloten is op het net of niet, terwijl de familiale contacten frequenter worden onderhouden door personen die niet over internet beschikken. Al met al blijkt de intrede van de nieuwe technologie (vooral nog) weinig gevolgen te hebben voor de leefsituatie.

Weinig eenzaamheid

Eenzaamheid blijkt geen wijdverbreid fenomeen. Zo geeft drie procent van de 15-plussers aan dat zij zich van anderen geïsoleerd voelen, 94 procent kan bij andere mensen terecht en 87 procent vindt dat er mensen zijn die hen echt begrijpen. Voorts ervaren zeven van de tien personen dat ze deel uitmaken van een groep vrienden.

Naarmate men ouder en ongezonder is, een lagere opleiding heeft voltooid, en over minder inkomen en technische apparaten beschikt, neemt de kans toe dat men zich eenzaam voelt. Het maakt daarbij niet zoveel uit of zij thuis over internet kunnen beschikken of niet.

Veranderende samenleving?

De verwachting is dat het gebruik van het internet de samenleving sterk zal veranderen. In de eerste helft van 1998 was 15 procent van de bevolking via de computer thuis aangesloten op het internet, aan het einde van 1999 is dit gestegen naar 34 procent. Voorlopige cijfers duiden op de toegang tot de digitale snelweg van 41 procent van de personen in juni 2000.

De invulling van de vrije tijd verschilt indien men zich in het elektronische verkeer kan mengen. Dit heeft echter geen gevolgen voor de tevredenheid over het vrijetijdsgedrag: indien men over internet beschikt is men niet meer of minder content over de invulling van de vrije tijd.

In een advies aan het kabinet merkt de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) op dat de verdergaande individualisering een bedreiging kan vormen voor de collectieve verbanden en daarmee voor de samenhangen in de maatschappij. De opkomst van de informatie- en communicatietechnologie zou dat nog meer kunnen versterken. Anderzijds wijst de RMO ook op de mogelijkheden die het internet biedt voor het ontstaan van nieuwe 'virtuele' sociale netwerken.

Formele en informele contacten zullen wellicht sterk veranderen. Vooral nog echter is niet zichtbaar dat het gebruik van internet de mensen eenzamer of minder gelukkig maakt. ◀

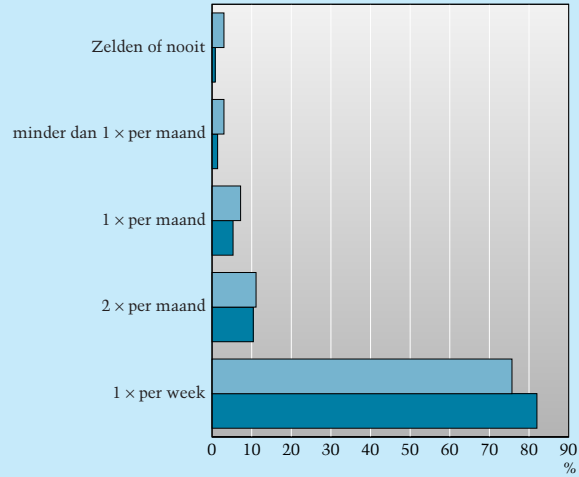
Hans Schmeets

Permanent Onderzoek Leefsituatie

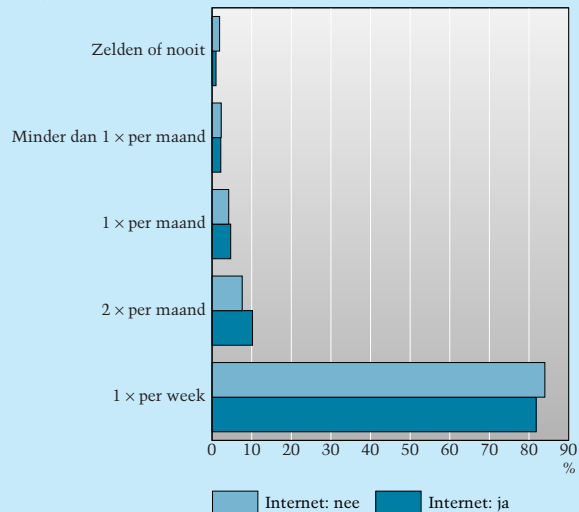
De gegevens voor de in deze bijdrage gepresenteerde resultaten zijn ontleend aan het *Permanent Onderzoek Leefsituatie* dat in 1998, 1999 en 2000 is uitgevoerd. De gegevens over 2000 zijn voorlopig en hebben betrekking op de periode januari-juni. De vragen over het computerbezit, de internetaansluiting en het gebruik van het Internet in het huishouden zijn gesteld aan 81 duizend personen in 1998, 42 duizend in 1999 en 19 duizend personen in de eerste helft van 2000.

Contacten naar gebruik internet, 1999

met vrienden en kennissen

met familieleden

Internetactiviteiten naar inkomen huishouden, 2000

